

— "Nyitottak vagyunk" —
JÓZSEF ATTILA KÖNYVTÁR
TATABÁNYA

Tatabánya Megyei Jogú Város József Attila Könyvtár munkabeszámolója

2025

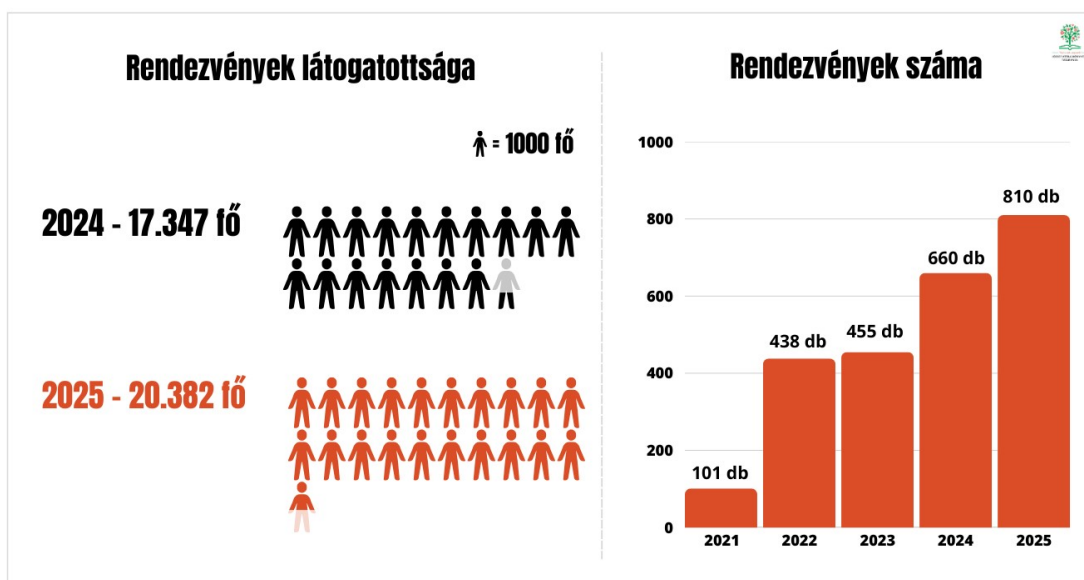

1. Rövid összefoglaló

2025-ös évünk három nagy terület köré szerveződött:

1. Könyvtári kihívás pályázat: A könyvtári kihívás keretében 427 új olvasót szereztünk. Teljesen új beiratkozó 151 fő volt. 810 programot valósítottunk meg az év folyamán, ezeken több mint 20 000-en vettek részt. A könyvtári látogatások száma elérte a másfél milliót (személyes használat, OPAC, honlap). A pályázat kiírásakor tudtuk, hogy nincs esélyünk nyerni, hiszen nagyon magasak voltak az induló értékeink: innen nagyon nagyot már nem tudtunk ugrani. Ugyanakkor pozitívnak értékeljük a pályázatot, hiszen újabb gondolkodásra serkentett minket. A pályázatnak köszönhetően jutottunk el a Felvidék 4 településére, ahol 20 könyvtári foglalkozást tartottunk 353 magyar nyelvű gyermeknek. A legfőbb mutatóink 2024-hez képest az alábbiak szerint nőttek:

	2024	2025
Regisztrált használók	8 049	8 544
Kölcsönzött dokumentumok	224 829	230 633
Kölcsönzők	52 291	56 130
Könyvtárhasználatok száma	1 032 003	1 594 093
Programok száma	660	810
Programokon résztvevők száma	17 347	20 382

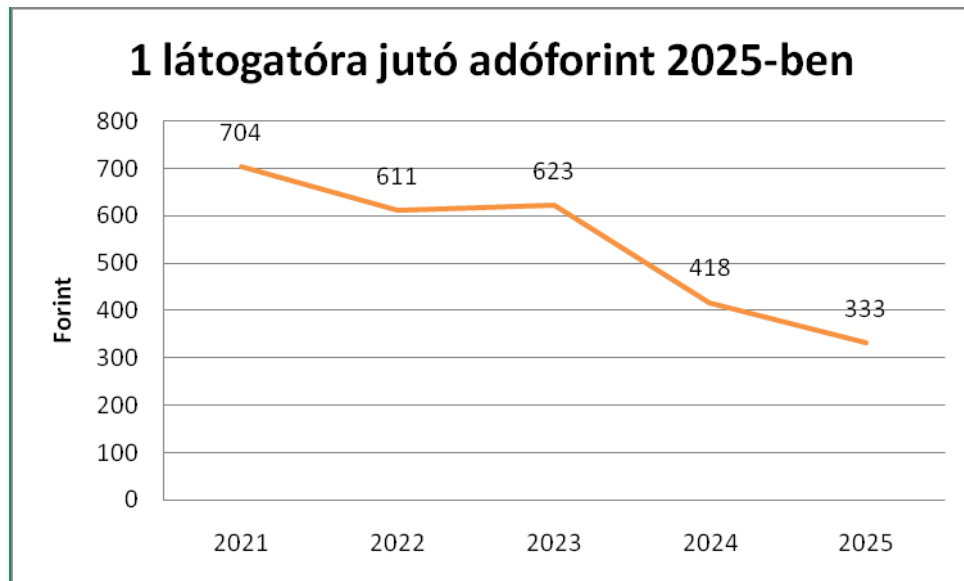
2. Könyvtári Minőség Díj pályázat: A Könyvtári Minőség Díjra két innovációval pályáztunk: A Virtuális Könyvtár és az Önműködő Közösségek innovációval. A szakértők nem tartották innovatívnak e két projektünket (velünk ellentétben). A két innováció mindegyike egyedülálló az országban: Virtuális Könyvtár innovációnk alapötlete az volt, hogy a könyvtárban leggyakrabban igénybe vett szolgáltatásokat tértől és időtől függetlenül, online formában is elérhetővé tegyük felhasználóink számára. Így van virtuális beiratkozás, könyvkölcsönzés, folyóiratolvasó, helyismereti gyűjtemény és tanulótér is. Mindezt a világ bármely részéről, teljes jogú, az Integrált Könyvtári Rendszerben regisztrált olvasóként tudják használni az érdeklődők. Másik innovációnk az Önműködő közösségek projekt volt. Ennek során a 21 közösségünk számára lehetővé tettük, hogy naptárunkban helyszínt és időt foglaljon, nagyprogramot szervezzen, és ezek a rendezvények rögtön megjelenjenek a honlapunkon, ahonnan az érdeklődők a saját naptárjukba menthetik az őket érdeklő eseményeket.

3. Fiókkönyvtárak állományellenőrzése, fejlesztése: Az ellenőrzésre kijelölt 91.990 db dokumentum közül 91.579 db került ellenőrzésre. A hiány összesen 411 db lett, melynek 345 585 Ft-os értéke ami bőven benne volt a megengedhető hiány keretében. A leltár mellett könyvtárunk igazgatója a fiókkönyvtárban dolgozó munkatársakkal felkereste az adott könyvtár körzetében lévő oktatási intézményeket. A látogatás során programkínálatot is vittek. Két fiókkönyvtárban új tereket alakítottunk ki, hogy nagyobb létszámú programok is lebonyolíthatóak legyenek, így örömmel mondhatjuk, hogy minden fiókkönyvtárunkban nőttek a használati mutatók.

Apró, de nagyon bájos kiemelt esemény volt gyermekkönyvtárunk „keresztelője”: a József Attila Könyvtár gyermekkönyvtára októbertől a Kisbalázs nevet viseli.

Könyvtárunk költséghatékonyan működött 2025-ben. A teljes költségvetés/látogatók száma mutatónk 2021-2025 között az alábbiak szerint alakult:

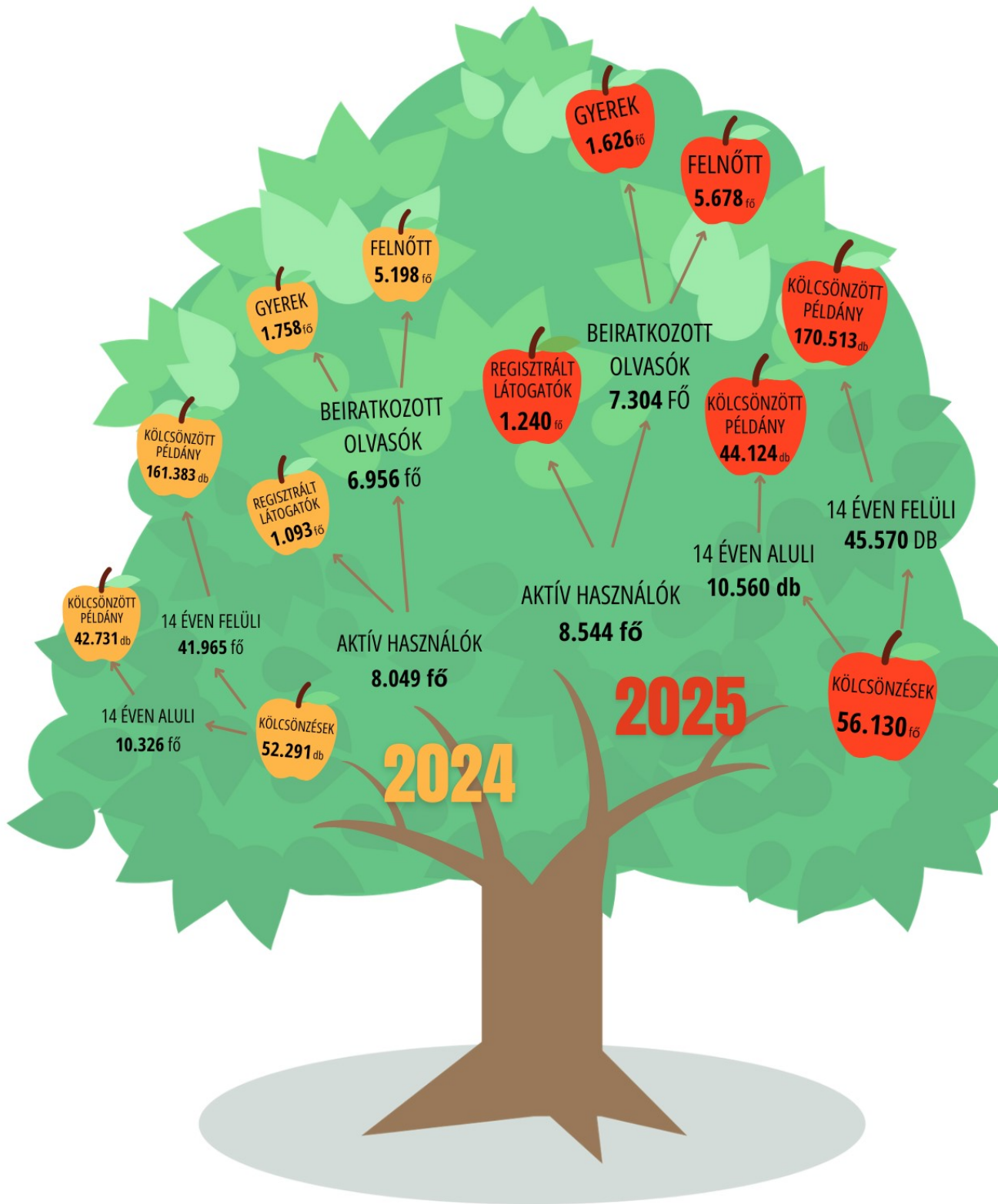
Pozitív körülmények:

- a könyvtár munkatársi csapata,
- fenntartói, országgyűlési képviselői erkölcsi támogatás,
- béremelés,
- a tatabányaiak könyvtár iránti szeretete,
- nagyon jó intézményi kapcsolatok

Negatív körülmények:

- könyvbeszerzési keret értékének csökkenése (Örvedetes, hogy bár a gyarapítás számai elmaradnak a tavalyi éveketől, a kölcsönzés számaiban határozott emelkedés látható)
- kiszámíthatatlan gazdasági működés

Könyvtárhasználat

2. Stratégiai célok végrehajtása

a) az intézményi stratégiai célok időarányos teljesülése a tárgyévi munka által

2022-2027 stratégiánk konkrét céljai:

1. Az olvasási szokások fejlesztése
2. Szolgáltatásfejlesztés
3. Humán erőforrás fejlesztés
4. Közösségi tervezés
5. Élő kapcsolatok kialakítása

Tárgyévi stratégiai célkitűzéseink minden területen teljesültek. A legkiemelkedőbb eredmények:

- I. A beiratkozott olvasók száma 8049 főről 8544 főre emelkedett, ez 16 százalékos emelkedés (2024-ben 11 százalékos volt a növekedés). Tatabánya lakosságának 13 %-a könyvtártag. A látogatók száma 1 594 093 fő, ami azt jelenti, hogy minden tatabányai 25 alkalommal használta a könyvtárunkat. Fiókkönyvtáraink használói mutatói folyamatosan emelkednek.
- II. Online-szolgáltatások bővítése: az országban elsőként bevezettük az online beiratkozás és fizetés biztonságos lehetőségét. Megvalósítottuk a virtuális könyvtárunkat.
- III. Közös célért folyó munka: a leltározás lebonyolítása a kollektívát erősen koncentrálttá tette feladataink elvégzésében. Kirándulásokat, csapatépítéseket, továbbképzéseket szerveztünk munkatársaink részére.
- IV. Nagy látogatottságú, színvonalas programok szervezése – összesen 810 programunk volt.
- V. Folyamatosan fogadtuk könyvtárunkban a civil közösségeket, és saját 21 kisközösségünket is „életben tartottuk”, működtettük, támogattuk. Működésüket önműködővé tettük.

b) a pályázati tevékenység támogatta-e a stratégiai célok teljesülését

Minden benyújtott pályázatunk stratégiai céljainkat erősítette. 2025-ben kevés lehetőségünk volt pályázni, csak néhány projektünkre sikerült támogatást nyerni.

Humán erőforrás fejlesztés:

- Fiókkönyvtárak fejlesztése a benchmarking módszerével – 569 500 Ft
- Zöldkönyvtári konferencia – 450 000 Ft
- A József Attila Könyvtár dolgozóinak továbbképzése – 360 000 Ft
- Színházberlet támogatás - 171 300 Ft
- Tatabánya Megyei Jogú Város József Attila Könyvtár évkönyvének kiadása – 800 000 Ft

Az olvasási szokások fejlesztése:

- Olvasásnépszerűsítő programok szervezése – 1 000 000 Ft
- Gyalogbéka olvasótábor - 500 000 Ft
- Gyalogbéka szakmai nap – 450 000 Ft

Közösségi tervezés:

- Öko-estek - 400 000 Ft
- Kölcsey pályázat – 320 000 Ft
- A Lámpalázás Színjátékosok fellépésének biztosítása Székelyudvarhelyen – 400 000 Ft

Szolgáltatásfejlesztés:

- ODR támogatás – 1 000 000 Ft
- A könyvtár muzeális dokumentumainak restaurálása – 2 618 400 Ft

3. Szervezeti változások és kompetenciafejlesztés

a. kompetenciafejlesztés

Népház Úti Fiókkönyvtárunkból 1 munkatárs 2025-ben a központi könyvtárba került át, hogy a digitalizálási munkát erősítse. Nyugdíjba vonult 3 kollégánk, de ketten közülük tovább folytatták a munkát intézményünkben.. 1 kollégánk elhunyt, 1 távozott az intézményből. A kollektíva átlagéletkora 48 év (2024-ben 47,7 év volt. Két év alatt 4 hónapot öregedtünk).

Mivel az OSZK által szervezett ingyenes képzések nagy része elmaradt, ezért továbbképzési lehetőségeink csökkentek. Ennek ellenére folyamatosan monitoroztuk a lehetőségeket. Rendszeresen frissülő tudástérképünkön rögzítjük a szervezet tagjai által szerzett kompetenciákat.

Külső képzések:

- ELTE könyvtár szak MSC képzés – 1 fő
- Segédkönyvtáros képzés, Győr – 1 fő
- Programtervező informatikus BA, - Eger – 1 fő
- Pszichológia, Budapest – 1 fő
- A helyismereti munka trendjei a 21. században (OSZK) – 1 fő
- Kiadványszerkesztés közgyűteményi környezetben (OSZK) – 1 fő

Belső képzések:

- Tűz- és balesetvédelmi oktatás – 48 fő
- Kávészünet – összdolgozói tájékoztatás a munkatársak beszámolóí alapján – 75 fő
- A Google-programszervező-naptár használata – 20 fő

Konferenciák, szakmai napok:

- Könyvtári Intézet online tájékoztatója az érdekeltségnövelő támogatásról – 1 fő
- Online megbeszélés a Kulturális Statisztikai Adatgyűjtő Rendszerről– 1 fő
- Quoito Szakmai Nap (online) – 1 fő
- Tudatos Vásárlók Egyesületének ÖkoKör online workshopjai – 4 fő
- A tudás hálójában - Könyvtári stratégia a 21. században, konferencia, Tatabánya – 20 fő
- Zöldkönyvtári Kerekasztal a Könyvtári Intézetben – 2 fő
- A Szekszárdi Tudástár megnyitója, Szekszárd – 3 fő
- Zöldközgyűteményi Konferencia, Tatabánya – 20 fő
- Klímavédelmi platform ülése, Tatabánya – 2 fő
- A jövő könyvtára konferencia, Székelyudvarhely – 3 fő
- "Játszani is engeddd..." – Könyvtári foglalkozások új típusú módszerekkel, konferencia, Tatabánya – 15 fő

- „Használd homlokomat zsámolyodúl” – A kollaboráció esetei a művészetekben és az irodalomban, konferencia, Tatabánya – 2 fő
- 3 lépésben a vezető szerepéről a szervezeti kultúra formálásában, Könyvtári Intézet – 1 fő
- Történész konferencia a Brigetio Öröksége Látogatóközpontban - 1 fő
- MKE HKSZ Konferencia (Eger, 2025. július 30.-augusztus 1.) – 1 fő
- A II. világháború Komárom-Esztergom vármegyében című konferencia (Komárom, 2025. október 16. – Brigetio Öröksége Látogatóközpont) – 1 fő
- Babaolvasó szakmai nap, Szombathely – 1 fő
- MKE Vándorgyűlés – 1 fő
- Országos Népmese Konferencia, Budapest – 2 fő
- Digitális játszótér konferencia, Szeged – 5 fő
- Papírkönyv Ex Libris workshop, Rimaszombat – 1 fő
- Könyvtári kiválóság online szakmai seregszemle – Könyvtári Intézet online – 3 fő
- Könyvtár. Több mint gondolnád..., Zalaegerszeg – 2 fő

Szakmai kirándulások:

- Látogatás a tatai Magyary Zoltán Művelődési Központ és Könyvtárba
- Látogatás a dunaalmási Lenhardt György Községi Könyvtárba

Egyéb: 2024-ben ismét elkészítettük könyvtárunk tudástérképét. Ehhez megismételtük azt a 2022-ben lebonyolított kérdőíves felmérést, mellyel kollégáink explicit és implicit tudását mértük fel. Az eredményekről könyvtárunk évkönyvében számoltunk be, mely 2025 év elején jelent meg. Az ősz folyamán minden dolgozóra kiterjedő munkaidő-tükör felmérést végeztünk abból a célból, hogy a szervezeti struktúrát összevessük az elvégzett munkával (azaz az egyenetlen munkaterhelést megszüntessük.)

4. Infrastruktúra

a. fizikai terek állapotának változása

- A Bánhidai Fiókkönyvtárban kialakításra került egy könyvraktár és egy szlovák gyűjtemény, az olvasótermet a gyerekkönyvtárral összekötő folyosóból nyíló két, eddig lomtárként használt terem átalakításával. Az olvasók a Családi Intézet mosdóit használhatják, melyek felújítást igényelnek. Az intézmény bejárata előtti térkövezés hiányos, balesetveszélyes. A kövezet pótlása évek óta aktuális. Az akadálymentesítés sem megoldott a mai napig.
- A Népház úti Fiókkönyvtárban a korábbi igazgatóhelyettesi irodából klubhelyiség jött létre.
- Az Újvárosi Fiókkönyvtárban polcsorok megszüntetésével kisebb rendezvénytér került kialakításra.

b. infokommunikációs (IKT) eszközpark állapotának változása

Az év elején meghibásodott az integrált könyvtári rendszer szervere, ezért a szolgáltatás folyamatoságának biztosítása érdekében új szerver beszerzésére került sor. Ezen túl jelentősebb IKT eszközbeszerzés nem történt. A Fő téri központi épületben internetszolgáltató-váltás vált szükségessé, mivel az előző szolgáltató megszűnt. Az IKT eszközök és a számítógépes hálózat üzemeltetése és karbantartása az év során folyamatosan, tervszerűen zajlott, a stabil működés fenntartását szem előtt tartva.

c. egyéb infrastruktúra

- A Bánhidai Fiókkönyvtárban 2025 januárjában 3 db hűtő-fűtő klíma került beszerelésre: 2 db a felnőtt olvasói térbe, 1 db pedig a gyerekkönyvtári részlegen. A könyvtár területén lévő, meghibásodott, használhatatlan ajtózárok lecserélésre kerültek.
- A Népház Úti fiókkönyvtárban az év elején felújításra kerültek a tömörraktári kocsik, melyek könnyebben mozgathatóvá és biztonságosabbá tették a raktári állomány

kezelését. A hidegebb időszakokra egy kis hőszigetelő került megvásárlásra. A fiókkönyvtár egy fém könyvsoroló kocsival gazdagodott.

- Minden fiókkönyvtárban megtörtént a tárgyi eszközök leltárba vétele és dokumentálása is.
- A József Attila emlékévé keretében beszereztünk egy hologram kivetítőt a József Attila roll-up kiállításához.

5. Gyűjteményi információk

a) gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés

Az állománygyarapítás a könyvtárhasználók érdeklődési körének megfelelően, a nemzetiségi szempontok szem előtt tartásával, a nevelési-oktatási tevékenységet, tanulást segítve történik. Támogatjuk a tudományos kutatásokat elsősorban a helytörténeti dokumentumok beszerzésével. Őrizzük a köteleespéldányokat. Könyvtárunk öko-arculatára tekintettel különös gonddal gyarapítjuk a fenntarthatósággal és a környezeti neveléssel foglalkozó szép- és szakirodalmat.

Dokumentumok rendelése				
	2024		2025	
	darab	érték (bruttó Ft)	darab	érték (bruttó Ft)
Központi Könyvtár	5.463	18.305.255	5.225	19.570.823
Fiókkönyvtárak	1.252	3.966.173	1.460	4.740.477
Összes rendelés	6.715	22.271.428	6.685	24.311.300

A 2025-ös rendelési adatainkon jól látszik, milyen mértékben emelkedtek a dokumentumbeszerezés költségei az előző évvel összehasonlítva. Összeségében 30 db

dokumentummal kevesebbet rendeltünk 2024-hez képest, viszont 2.039.872 Ft-tal nőttek a bruttó rendelési költségeink. Sajnos 148 db-bal csökkent a tavalyi évhez képest a rendelt könyveink száma, viszont a vásárlásukra fordított összeg 1.874.503 Ft-tal nőtt.

A fiókkönyvtáraink számára a 2025-ös esztendőben több dokumentumot rendeltünk, sajnos a központi könyvrendelés csökkenése mellett.

Az év során - a Kölcsey-pályázat révén - egyenként 160.000 Ft értékben gyarapíthattunk Székelyudvarhely és Érsekújvár könyvtárának.

A XII. Márai-program keretében is növelhettük állományunkat. A feldolgozás és az állományba vétel novemberben kezdődött és decemberben számoltunk el a Könyvtárellátó Nonprofit Kft. felé az 537 db dokumentum állományba vételének igazolásával 1. 659.818 Ft értékben.

2024-ben 600.000 Ft-ot kaptunk a minisztériumtól ODR-dokumentumok gyarapítására, 2025-ben 900.000 Ft lett az ODR-gyarapítási keretünk.

2025-ben konkrét olvasói igények alapján 370 db könyvet rendeltünk meg.

A tárgyévben könyvtárunk 41 nemzetiségi dokumentummal gyarapodott. A teljes nemzetiségi állományunk 2025-ben 4.820 darabból állt. A helyismereti gyűjteménybe 128 db dokumentum került be, az összállományunk 14.874 db. A muzeális gyűjteménybe 1 db könyvet vásároltunk, a teljes muzeális gyűjtemény 1.302 db dokumentumból áll.

2025-ben 195 db e-könyvet vásároltunk.

A 2024-es és a 2025-ös adatokat összehasonlítva látható, hogy sokkal kevesebb értékben és darabszámban tudtunk állományba venni dokumentumokat az előző évhez képest. A vásárlás útján beszerezett dokumentumaink száma 2.000 darabbal csökkent. A beszerzési statisztikánkat sajnos az előző évhez képest nagyobb számban állományba vett ajándék-, és kötelempéldány-dokumentumok száma sem tudta szépíteni.

A Nemzeti Kulturális Alap (NKA) Könyvkiadás Kollégiuma által támogatott ajándékkönyvek folyamatosan érkeztek könyvtárunkba. 2025-ben összesen 521 db NKA által támogatott dokumentumot vettünk állományba. Olvasói és egyéb helyről érkező ajándék-dokumentumaink száma 3.137 db volt, kötelempéldányként az év során 296 db dokumentumot kaptunk.

Az időszaki kiadványok gyűjteményfejlesztésének adatai: a József Attila Könyvtár központi könyvtárának 150-féle, 2.436.965 Ft értékű, a fiókoknak összesen 92-féle, 1.863.653 Ft értékű időszaki kiadvány 2026-ra történő előfizetésével járó teendőit látta el., és 269-féle folyóirat 213 évfolyamát tékáztuk be 1.189.859 Ft értékben. Az év során 56-féle lap lemondása történt meg 795.056 Ft értékben.

b) Apasztás

2025-ben a dokumentumok nagyobb arányú törlése főként a fiókkönyvtárakban volt jellemző. Ennek oka részint az volt, hogy a fiókkönyvtárakban végrehajtott állományellenőrzés után, az elkallódottként nyilvántartott leltárhianyát kiveztük a TextLibből. A másik, jelentősebb törlést az Újvárosi Fiókkönyvtárunkban végeztük el. A könyvek, a tékázott folyóiratok és az audiovizuális dokumentumok apasztásán túl 119-féle időszaki kiadvány került selejtezésre azok közül, amelyeket csak folyó évben őrzünk.

Az év során az állományunkból kivont-, és az olvasóktól ajándékba kapott, de állományba nem vett dokumentumainkból lebonyolítottunk 2 könyv- és folyóiratvásárt, melyekből összesen 793.450 Ft bevétellel gazdagodhatott könyvtárunk.

c) gyűjteményfeltárás

Az Állományfejlesztési és Olvasószolgálati osztály által a könyvtári katalógusban 2025-ben rögzített rekordok száma 22.890, ebből analitikus rekord 473 volt. (Bevitt rekord: 8.482; módosított rekord: 14.408.)

A repertorizálást a Tájékoztató és Bibliográfiai Osztály munkatársai végzik az alábbiak szerint:

Rekordok analitikus feltárása:

- öko-cikktár: 2015 júniusától összesen 2357 cikk, tanulmány, értekezés található benne, ebből a 2025-ös gyarapodás 170 tétel. 172 periodikából választják ki a tájékoztató kollégák a cikkeket és viszik be a katalógusba
- helyismereti cikk-katalógusunk: 2631 cikk bevitele

- irodalmi könyveink analitikus feldolgozása: 535 irodalmi elemzés/tanulmány bevitele
- irodalmi cikkek és segédállományok bevitele: 225 db feldolgozása

Egyéb feldolgozó tevékenység:

- Új Forrás analitikus feltárása (2025. 1-10. szám)
- Könyvtári sajtófigyelések (2025. január-december)
- a Komárom-Esztergom Vármegyei 24 Óra napilap deszkriptorozása és tárgyszavazása

d) állományvédelem

2025-ben a központi könyvtárba bekerült összes, nem muzeális könyv RFID-biztonsági jellel került védelem alá. Számuk 6.877 db volt. Az RFID-védelemmel ellátott dokumentumok körét 2025-ben a teljes központi könyvállomány alkotta, a muzeális könyveken kívül: 292.884 db.

NKA pályázatnak köszönhetően 3 db muzeális dokumentumot sikerült restauráltatnunk.

6. Digitalizálás

2025-ben a digitalizáló laborban összesen 760 db dokumentumot digitalizáltunk. Befejeztük az iskolai értesítőket (OCR-ezés is), ezzel párhuzamosan megkezdődött a muzeális állománnyal a munka. A munkát IKSZ-es diákokkal is támogattuk, azonban kisebb létszámban, mint a korábbi években. Kisebb volumenben lakossági megkeresésre VHS- és diafilm-digitalizálást is végeztünk. Elkészítettük és elérhetővé tettük a könyvtár digitalizált gyűjteményét, a feltöltés folyamatos. Saját fejlesztésű programmal lehetővé vált a bibliográfiai metaadatok kinyerése az integrált könyvtári rendszerből, így azok automatizáltan betölthetők az elektronikus könyvtár megfelelő rekordjához. A digitalizált dokumentumokat igény esetén szabványos adatsere-formátumban tudjuk szolgáltatni a nemzeti könyvtár, az Országos Széchényi Könyvtár számára, amelynek feladata a nemzeti dokumentumkincs

megőrzése és közzététele. A digitalizált állomány biztonsága **érdekében** szalagos meghajtóra biztonsági másolatot készítünk.

7. Helyben és távolról elérhető szolgáltatások

a. helyben elérhető szolgáltatások

Helyben elérhető szolgáltatásainkról honlapunk nyújt szolgáltatást:

<https://www.jamk.hu/hu/szolgaltatasaink>

Újdonságunk a versautomata, mely József Attila verseket nyomtat, miután az olvasó kiválasztja azt, hogy milyen kedve van, hány éves és mennyi időt szán a versolvasásra.

b. távolról elérhető szolgáltatások

- Szolgáltatásbővítésként 2025-ben került bevezetésre a Laptapír-adatbázis elérhetővé tétele. Beiratkozott olvasóink akár otthonról is használhatják az adatbázist, az olvasójegyük száma alapján.
- Az online beiratkozás és a beiratkozási díj átutalással történő fizetése megoldódott 2025-ben.
- A Könyvtári Kihívás kampány időszaka alatt beiratkozott esztergomi, tatai, nyergesújfalui és komáromi városi könyvtár olvasóinak igény szerint fél éves hozzáférést biztosítottunk az e-book-állományunkhoz.
- Közösségeink számára önálló bejegyzési lehetőséget nyújtottunk az online rendezvényszervező naptárunkba.
- 2025-ben teljessé vált virtuális könyvtári rendszerünk.
- Beüzemeltettük az új hírlevél-küldő szolgáltatásunkat.

8. Közösségi szolgáltatások (rendezvények, klubok, képzések, kiállítások)

2025-ben 810 rendezvényt szerveztünk (nem számítva a teljesen külsős rendezvényeket és a belső szakmai rendezvényeket), melyeken összesen 20382 fő vett részt. Az előző évek adatait összefoglaló táblázatban a rendezvények számát, a látogatók számát és az egy rendezvényre jutók átlagos arányát tüntettük fel.

Rendezvényeink látogatottsági adatai

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
db	100	121	38	101	438	455	579	810
létszám	3589	2964	804	2804	11696	13394	15441	20382
átlag	35	24	21	27	27	29	27	23

Kiemelt programsorozataink:

- Irodalmi programok (29 alkalom)
- Helyi Érték (10 alkalom)
- Öko-esték (8 alkalom)
- UFO-Nyitott Rezervátum (8 alkalom)
- Ismeretterjesztő előadások: (29 alkalom)
- Vakrandizz egy könyvvel (2 alkalom)
- Ünnepi Könyvhét (1 alkalom)
- OKN (1 alkalom)
- Kiállítások: 8 alkalom

Kisközösségek/klubok: A könyvtárban működő klubok mindegyikével kollégáink szorosan tartják a kapcsolatot. Programjainkat folyamatosan figyelmükbe ajánljuk, és keressük az együttműködés lehetőségét. A közösségek tagjainak nagy része beiratkozott olvasónk is egyben. Jelenleg 21 kisközösségnek ad helyet intézményünk. A Lámpalázás Színjátzók Székelyudvarhelyen mutatta be két produkcióját.

Új közösségi programként szerveztük meg az Olvassunk együtt a parkban! délutánt, ahol több mint százán mutatták meg: Tatabánya szeret olvasni.

Gyermekkönyvtárunk 2025-ben is rendkívül aktív volt.

BABÁK

- A havonta jelentkező *JAMóKa Baba-mama klubunk* töretlen népszerűségnek örvend. Az itt megforduló kismamák gyakori vendégei a Dúdoló foglalkozásoknak, illetve látogatói a könyvtárunknak a hétköznapiakban.
- A Sinka Melinda zenepedagógus vezetésével működő *Dúdoló – zenebölcső* foglalkozást rendszeresen látogatják a kismamák.
- Igaz, hogy nem kicsi babáknak szóló program a *Flami olvasóklub*, de kismamák számára hozta létre Pongrácz Adrienn életmódtanácsadó.

ÓVODÁSOK

- A korosztály számára a 2025-ös év során többek között kiállítással egybekötött tematikus foglalkozásokkal, („*Méhek*”, „*Erdő és vízpart*”), könyvtárbemutató-, és papírszínház foglalkozásokkal készültünk.
- Az *Olvasó-palánta olvasópályázat* 4 korcsoportjának egyike az óvodásoké.
- Az év végén meghirdetett „*Aludj el szépen*” című rajzpályázaton 20 óvodás korú gyermek indult.

ÁLTALÁNOS ISKOLÁSOK

- Az általános iskolások számára elsősorban csoportos könyvtárlátogatásokat szervezünk, amelyek különböző jellegű kézműves tevékenységgel, böngészéssel egybekötött, 5 - 2 órás programok. Ezek nem csak az oktatástámogató funkciójuk miatt fontosak, de az olvasásra nevelés kiemelt eszközei is, és nem utolsósorban, sok gyerek számára az egyetlen lehetőség a könyvtárral való ismerkedésre. 19 tatabányai és megyebeli általános iskolából, és közép fokú intézményből 108 alkalommal 2198 gyermek fordult meg.
- A 2025-ös év versmondó-versenyét áprilusra időzítettük, a költészet napja alkalmából, „*Csicsergő rimeső*” címmel. A megmérettetésen 68 indulónk volt helyi és megyebeli általános iskolások részvételével.
- „*Olvasó-palánta*” című olvasópályázatunk 1-2. osztályos, 3-4. osztályos, és felső tagozatos kategóriájában a 2025. december 31-ig regisztráltak száma 93 fő.
- A 2025-ös nyári *Gyalogbéka* olvasótábor sikeresen zajlott 25 résztvevővel.

- Saját táboraink szervezésén túl több éve közreműködünk a városi napközis táborok lebonyolításában is. 2025-ben összesen 8 alkalommal 297 gyermek látogatott el hozzánk a napközis tábor egyik programpontjaként.
- A fentebb említett „*Aludj el szépen*” című rajzpályázaton 3 korosztályban 150 fő általános iskolás vett részt.

KÖZÖSSÉGI, CSALÁDI RENDEZVÉNYEINK

- A tanéven átívelő *Mesesarok* rendezvényeinken a fejlesztő pedagógusok mellett Erdei Zsolt, Csernoviczki Éva, Szabó György illetve Bodonyi Júlia és S. Peternák Magdolna közreműködött.
- Február 22-én rendeztük *Mesekarnevál* című rendezvényünket, ebben az évben 212 látogatót vonzott.
- A *Húsvéti, Anyák napi, Szünidei és Adventi szöszmötölős alkotónapjaink* sikere töretlen.
- Szülőképzés témakörben 6 Szülőklub foglalkozást tartottunk.
- A *Gyereknep 2025* kihelyezett rendezvény, a Vértes Agorával közösen került megrendezésre, a 2025-ös év témája a cirkusz.
- 2025. június 14-én szerveztük a 2024-25-ös évad „*Olvasópálya*” c. olvasópályázat résztvevőit.
- A Népmese Napja alkalmából újra megrendeztük a *Fergeteges meseestet*.
- A Karácsonyt *Kifordítva zenekarral* ünnepeltük.

KIÁLLÍTÁSAINK

- A debreceni Natúra Matúra Alapítvány részéről Varga Zoltán *Természettár* c. kiállításaiból kaptunk kölcsön 3 anyagot, melyet 2 etapban, foglalkozásokkal is összekötve „szolgáltattunk” az óvodások és iskolások részére. A „*Méhek*” c. kiállításához készített foglalkozásunkat 12 csoport látogatta meg 216 fővel, „*Erdő és vízpart*” című kiállítást pedig 18 foglalkozás kísérte 358 fő részvételével.
- Az „*Aludj el szépen*” c. rajzpályázatra benyújtott kiállítást rendeztünk.

9. Minőségirányítás

2025-ben sikertelen pályázatot nyújtottunk be a Könyvtári Minőség Díj elnyeréséért.
Innovációink: Virtuális könyvtár és Önműködő közösségek.

Tatabánya MJV József Attila Könyvtár alapdokumentumai közül a Könyvtárhasználati szabályzatot módosítottuk. A módosításra elsősorban a 2026. január 1-én életbe lépő díjszabás megváltoztatása miatt került sor, de a PDCA-elvet figyelembe véve, a gyakorlati munkánk során felmerülő kérdésekre reflektálva is szükséges volt a Szabályzat frissítése, mely 2025. november 5-én került elfogadásra Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata által.

A minőségirányítás részeként folyamatosan gyűjtöttük a teljesítménymutatók számait és a statisztikai adatokat.

Fiókkönyvtáraink fejlesztését a benchmarking módszerrel kezdtük meg.

Elkezdtek a „belépő füzet” összeállítását az új kollégáink számára.

a. használói elégedettségmérés

- Vakrandizz egy könyvvel! – visszajelző kérdőívek gyűjtése.
- A könyvtári szolgáltatásokkal és működéssel kapcsolatos, általános olvasói vélemény kifejezését hangulatjelekkel megjelenítő érintőképernyő.
- E-book elégedettségmérés.
- Elégedettségmérés a programjainkon.
- Igényfelmérés a programjainkon.

b. önértékelés

A Könyvtári Intézet online önértékelését 11 kollégával végeztük el.

A vezetők 360 fokos, a dolgozók és a legfőbb vezető 180 fokos értékelésen esett át. Ötödik alkalommal töltötték ki a kollégák a dolgozói elégedettségmérés űrlapot is, melyről 2025 végén igazgatói beszámoló készült.

10. Tudományos kutatás és kiadványok

Kiadványok:

- Folyamatosan szerkesztjük és jelentetjük meg online a KemLib című szakmai lapunkat.

- Öko-hírek: 15 online hírszerkesztés.
- Könyvtárunk a kiadója az Új Forrás irodalmi, társadalmi folyóiratnak (10 szám).
- Szintén könyvtárunk adta ki Mikolasek Zsófia szerkesztésében a Komárom a szülőváros Jókai Mór műveiben című könyvet.

Kutatások:

- Suller Ildikó: Régi, ritka könyvkötések a TMJV József Attila Könyvtár muzeális gyűjteményében
- Márku Mónika: Fiókkönyvtáraink története
- Mikolasek Zsófia: Működhet egy fiókkönyvtár hatékonyan?
- Feketsné Kisvarga Anita: Két év leltári bővület – új eszközökkel
- Suller Ildikó Tünde: Csupafül kutyafül – olvasástréning kutyákkal
- Török Csaba: Virtuális könyvtárunk technikai háttere
- Macher Péter: A görög közösséghez kapcsolódó helyszínek Tatabányán 1949-1981
- Macher Péter: "Tatabánya bányásztársadalma a két világháború között Kónya Lajos és Gáll István prózáján keresztül"

Előadások:

- Mikolasek Zsófia: „Ime hát megleltem hazámat”: Könyvtárépítés Tatabányán 2017-2021 Szentendre,
- Mikolasek Zsófia: Idegyugtató felhőjáték: Virtuális könyvtárunk, Zalaegerszeg,
- Török Csaba: Könyvtárad a zsebedben: online szolgáltatásaink bemutatása, Zalaegerszeg
- Macher Péter: Görög közössége Komárom-Esztergom megyében, Tatabánya
- Mikolasek Zsófia: Fityfirittyek, bemutató drámaóra, Tatabánya
- Suller Ildikó: Ábel szava, bemutató könyvtári óra, Tatabánya
- Gerginé Kolok Melinda: Silent-book bemutató könyvtári foglalkozás
- Zantleiterné Szébenyi Zsuzsanna: Könyvszeretgető bemutató foglalkozás
- Hatvani István: Rajzoljunk a mesterséges intelligenciával! – bemutató foglalkozás

11. Partnerségi együttműködések és önkéntesség

Legnagyobb dokumentum-beszállítónkkal, a Könyvtárellátó Nonprofit Kft.-vel (Kello) folytattuk szakmai együttműködésünket. 2025-ben személyes találkozó keretében egyeztettünk a közös munka során felmerülő kérdésekről, az új szerződés feltételeiről.

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület 2022-ben csatlakozott a partnereink sorába. A működésük támogatására adható adományok gyűjtését továbbra is vállaljuk.

Kisközösségi partnerrendezvényeink:

2025. május 13-17. , november 4-8. 4x4 Önkéntes Terepjáró Egyesület adománygyűjtő könyvvására

2025. szeptember 26. Kutatók éjszakája a Csillagász klubbal közös szervezésben

2025. november 4-8. 4x4 adománygyűjtő könyvvására

Kisközösségeinkkel közös Google-naptárt hoztunk létre.

2025-ben 56 fő érkezett hozzánk közösségi szolgálatra, és két intézménnyel kötöttünk együttműködési szerződést a Győri SZC Pattantyús-Ábrahám Géza Technikummal és a Fellner Jakab Technikum és Szakképző Iskolával. A két újonnan csatlakozóval együtt összesen 31 intézménnyel állunk kapcsolatban.

A Vértes Agorája IKSZ Börze c. programján 3 kollégánk képviselte könyvtárunkat.

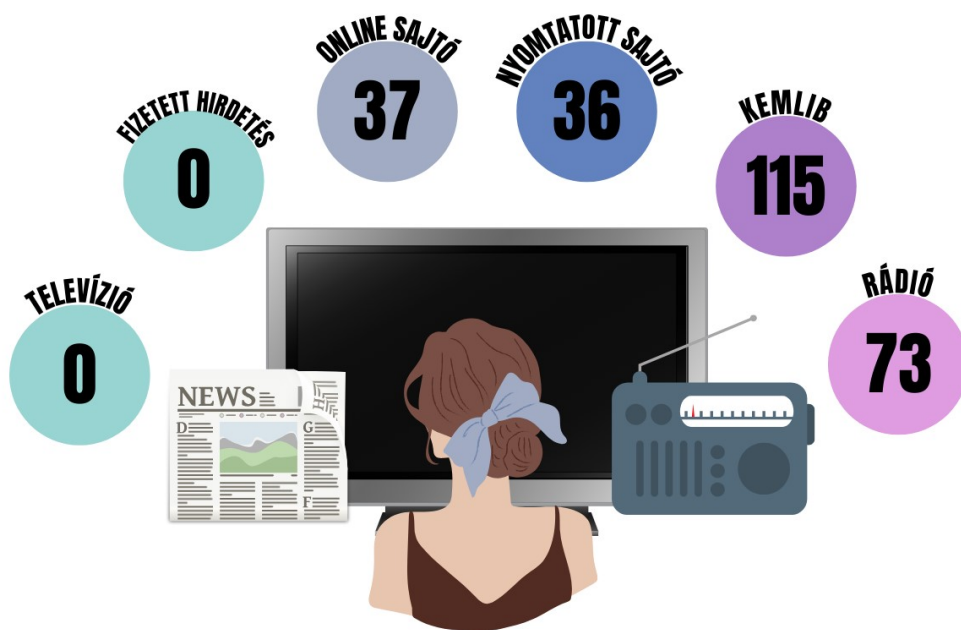
12. PR/marketing/kommunikáció eredményei

a. hagyományos médiafelületek kihasználása (újság, rádió, tv)

A könyvtár 2025. évi megjelenése a médiában az alábbiak szerint alakult az előző évhez képest:

Média	2022-es adatok	2023-as adatok	2024-es adatok	2025-ös adatok
TV	26	4	1	0
Rádió	167	174	221	73
Fizetett hirdetés	0	0	0	0
Nyomtat ott sajtó	100	103	91	36
Kemlib	138	156	137	115
Online	96	133	88	37
Összese n	527	570	538	261

Médiamegjelenés

A médiamegjelenéseink száma drasztikusan visszaesett. Ennek az az oka, hogy megszűnt a tatabányai helyi tévé, illetve kevesebb figyelmet kapunk a helyi sajtóktól.

A helyi, szakmai és országos sajtóban a József Attila Könyvtárról és a fiókkönyvtáiról szóló cikkek száma 151 darab volt összesen.

2025-ben a nyomtatott folyóiratokban összesen **36** cikk jelent meg a könyvtárról.

b. online megjelenés

A könyvtár online megjelenések az alábbiak szerint alakulnak az előző évekhez képest.

	2021	2022	2023	2024	2025
Tatabánya. hu	21	5	18	2	7
Kemma.hu	18	41	67	59	22
Jó Szerencsét, Tatabánya!	3	0	0	1	0
Forrasradio .hu	1	1	5	3	1
Egyéb	20	12	13	3	7
Összesen	63	59	103	68	37

A közösségi média adatai

	Facebook		
	Központi könyvtár	gyerekkönyvtár	Népház Úti Fiók
Üzenetek	152	14	-
Követők	6936	1267	99
Bejegyzések	557	361	157

Instagram

	Központi könyvtár	Ifjúsági
Üzenetek	-	-
Követők	369	315
Bejegyzések	280	64

	Youtube	Podcast	Tik-tok
	jamk	jamk	jamk
Üzenetek		1	-
Követők	112	11	217
Bejegyzések	4	3	13

	Összesen
Üzenetek	167
Követők	9326
Bejegyzések	1439

c. lépések az intézményről alkotott kép pozitív formálásához (pl. arculatváltás)

- rendezvényekről összesítő és egyedi plakátok készítése,
- honlapunk folyamatos alakítása,
- honlap, Facebook és Instagram bejegyzések folyamatos frissítése, hírlevelek kiküldése kiemelt eseményekről és beiratkozási akciókról minden olvasónak küldünk értesítést e-mailben,
- elektronikus plakátok, információs anyagok kiküldése e-mailben: média, városi könyvtárak a megyében; nyugdíjas klubok,
- gyermekkönyvtárunk új nevet és logót kapott.

13. A vármegye területén működő települési könyvtárakat érintő, a Kultv.

66. §-a szerinti állami feladatairól szóló összefoglaló

A József Attila Könyvtár Tatabánya (és benne a Település-ellátási és Módszertani Osztály) koordinálja a vármegye köz- és szakkönyvtárainak éves statisztikai adatszolgáltatását. Ugyancsak központi szerepet játszik a beszámolók és a munkatervek összegyűjtésében, valamint a dokumentumok feltöltésében a központi adatbázisba.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium felmérést készített az országban található, strandokon működő, oda kihelyezett könyvtárakról, melyhez összegyűjtöttük a vármegyei adatokat.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium felméréséhez bekértük az adatokat a vármegyei könyvtáraktól az alábbi kérdésekre vonatkozóan:

- Az adott vármegyén belül hány nyilvános könyvtár (beleértve a vármegyeit is) rendez olyan programot, amely kifejezetten Márai Sándor születésének 125. évfordulójához kapcsolódik – azaz április 11-e körüli napokban, vagy aznap.
- Az adott vármegyén belül hány nyilvános könyvtár (beleértve a vármegyeit is) tervez olyan programot az évben, amely kifejezetten Márai Sándorhoz valamilyen formában kötődik.

Továbbítottuk a Nemzeti Kulturális Alapkezelő felhívását a vármegyei könyvtáraknak a 2024. évi LXXVI. törvény alapján előírt statisztikai adatgyűjtéssel kapcsolatban (pénzügyi adatokra, a munkaügyi létszámadatokra, valamint a bérek és foglalkoztatottak adataira vonatkozóan).

Meghívtuk a kollégákat a vármegyei könyvtár által szervezett 3 konferenciára:

2025. január 29-30. A tudás hálójában - Könyvtári stratégia a 21. században

2025. május 19. Zöld közgyűjtemények - IV. Országos Zöldkönyvtári Konferencia

2025. október 6. "Játszani is engedd..." – Könyvtári foglalkozások új típusú módszerekkel (Országos Könyvtári Napok szakmai konferencia)

Elkísértük a Könyvtári Intézet munkatársait 2025. március 11-én a Könyvtári Kihívás 2024-2025. évi pályázatán résztvevő Tokodaltáró és Vértesszőlős könyvtárában tartott helyszíni látogatásra.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium által kiírt *Könyvtári Kihívás 2025-2026* elnevezésű pályázathoz tájékoztatást és a dokumentumok kitöltéséhez segítséget nyújtott a JAMK az érdeklődőknek (4 KSZR település is csatlakozott: Császárszeg, Csém, Ete, Neszmély).

A KSZR kiemelt projektjei:

- Olvasótábort szerveztünk Kóspallagon 22 gyermek részvételével 2025. augusztus 11-15. között – fő tematikánk az *állat- és növényvilág* volt.
- 2025-ben 4 településen összesen 28 db KönyvtárMozi vetítés volt, melyen 488 fő vett részt.
- Kiosztottuk „Az év települési könyvtára 2025” díjat 3 kategóriában (lakosságszám alapján): Bakonybánk, Leányvár és Süttő részére; „Az év Komárom-Esztergom vármegyei kistépülési könyvtárosa” vándordíjat ismét Pósa Andreának, a bajnai könyvtár vezetőjének íteltük oda.
- Elkészítettük a *KSZR-naptárunkat* 2026. évre is.
- Etén állományellenőrzést végeztünk.
- Szakmai továbbképzést tartottunk 2025. november 13-én a kistépülési kollégáknak (Textlib, Canva, ODR, adatbázisok).
- Csémen és Kocson leselejteztük az állományt, a többi dokumentumot pedig feldolgoztuk a Textlib rendszerben. A felújított épületekben elrendeztük a polcokon a könyveket.
- Ete, Gyermely, Réde, Szárliget és Tokodaltáró új könyvtárosát személyes találkozó keretében tájékoztattuk a KSZR működéséről.
- Könyvtárátadó ünnepek: 2025. október 17-én Csém, november 5-én Annavölgy.

Régiós kölcsönzés: 2025-ben 24 kistépülési könyvtárnak összesen 1.565 db dokumentumotadtunk át könyvtárközi kölcsönzés során.

2025-ben szakmai kérdések megválaszolásával segítettük az alábbi alkalmakkor:

- KSZR-könyvtárak belső képzésében részvétel – Textlib használata, előjegyzés, olvasók beiratkoztatása;
- Gáthy Zoltán Városi Könyvtár (Dorog) – állományvédelmi szabályzatunkról;
- Esztergomi Helischer József Városi Könyvtár – olvasói tartozás-behajtási gyakorlatunkról.

A községi könyvtárak állománygondozásában is részt vettünk:

- 2025. 06. 30. és 07. 29. között a kocsi Községi Faluház és Könyvtár állományának honosításában közreműködtünk.

Helyszíni gyermekkönyvtári foglalkozást tartottunk Esztergomban, Tatán és Komáromban összesen 10 alkalommal.

14. Aktualitások, könyvtárhasználati tendenciák

a. Használati mutatók változásainak kiértékelése 2019-2025, illetve 2024-2025 viszonylatában

A könyvtárhasználatot tükröző, kiemelt adatok elemzésekor könyvtárunk esetében nemcsak a globális tendenciákat, az olvasói-, használói szokások változását kell szem előtt tartani. Nem szabad megfeledkeznünk arról sem, hogy a központi könyvtárépület 2018 és 2020 között átépítésen esett át. Az építkezés idejére nagyon rossz körülmények között, jelentősen meghúzott állománnyal kellett biztosítanunk a könyvtári szolgáltatásokat. Sajnos, a megújult könyvtárépületbe történő visszaköltözés egybeesett a covid-világjárvány kitörésével, ami szintén nem kedvezett az olvasóink megtartására, sőt növelésére irányuló törekvéseinknek. 2021 májusában nyitotta meg kapuit a központi könyvtár, az ez évi adatok szinte csak fél éves működésünk eredményességét tükrözik. 2022-től viszont minden tekintetben felfelé ívelő pályára került a könyvtárat látogatók és ezen belül a kölcsönzők száma. 2022-ben még indokolhattuk volna ezt a népszerűséget az új központi épület iránti felfokozott érdeklődéssel. A regisztrált olvasók számának és a kölcsönzések számának folyamatos emelkedése viszont már ténylegesen azt mutatja, hogy könyvtárunk valóban egyre több művelődni, olvasni vágyó vármegyelakó számára lett célpont. Összességében a számok által tükrözött tendenciát érzékeljük: az olvasás ismét trendi lett, és a könyvtár, mint közösségi színtér is egyre népszerűbb a klubokat építő, az azonos érdeklődéssel egymás felé forduló emberek számára. Az elmúlt évben (nagy örömünkre a fiókkönyvtáraink mutatói is emelkedni kezdtek.)

Látogatóink számát összevetettük a költségvetésünkkel a 2021-2025-ös időszakban. Azt vizsgáltuk, hány adóforintba került egy-egy látogatás:

2021	2022	2023	2024	2025
704 Ft	611 Ft	623 Ft	448 Ft	333 Ft

Megvizsgáltuk a könyvkölcsönzés társadalmi hasznosságát is. Egyetlen egy olvasónk az éves kölcsönzéseken 108 024 forintot spórol meg (a könyvek átlagárát véve alapul). Ez a könyvtári munkának egy olyan szegmense, amely megmutatja, milyen sokat „ér” a társadalmunknak a könyvtár.

A könyvtár iránti fokozott érdeklődésért természetesen mi magunk is sokat teszünk: nyitottak vagyunk az olvasói ötletekre, javaslatokra, visszajelzésekre. Szolgáltatásaink hatékonyságát folyamatosan teszteljük, ha szükséges, beavatkozunk. Minden évre jutott egy-egy újabb szolgáltatás bevezetése (pl. 2025-ben a teljes virtuális könyvtár kialakítása, az önműködő közösségek projekt és a versautomata). Jó kapcsolatot ápolunk partnereinkkel, és újabbakat is építünk. Színvonalas rendezvényeket, szakmai programokat szervezünk.

b. A mesterséges intelligencia és az automatizáció nyújtotta lehetőségek kihasználása

A mesterséges intelligencia hatása egyelőre a könyvtári szolgáltatásokban nem tetten érhető. Az automatizálás viszont annál inkább. A központi könyvtár épületében 1 könyvvisszavevő automata és 2 kölcsönző- és visszavevő automata üzemel, melyet olvasóink nagyon szeretnek használni. Könyvbox-szolgáltatásunk is egyre népszerűbb. Az automatizáció az olvasók kényelmét szolgálja, de megítélésünk szerint nem csak a gyorsabb ügyintézés miatt fordulnak az automatákhoz olvasóink, hanem egyszerűen szeretik használni a gépeket. Azt tapasztaljuk a mindennapjaink során, hogy az emberi kommunikáció, a személyes kapcsolat, a közösségi érzés továbbra is fontos olvasóink, könyvtárhasználóink számára.

Saját magunk fejlesztettünk 2025 során programokat:

- Munkaidő-tükör felméréshez adatrögzítő felület és kiértékelő/adatkinyerő (adatelemző) programot készített rendszergazdánk.
- A versautomata fejlesztése szép példája a különböző könyvtári területek együttműködésének: aszépirodalmi szaktájékoztatók kiválasztották és tagelték a verseket, a rendszergazda programot írt, az ügyes kezűek pedig dekorálták a készüléket.

c. A 2025. évi kiemelt történelmi évfordulókkal kapcsolatos rendezvények

- Könyvtárunk adta ki 2025-ben Mikolasek Zsófia szerkesztésében a Komárom, a szülőváros Jókai Mór műveiben című kiadványt.

- József Attila születésének 120. évfordulójára született a József Attila versautomata, roll-up kiállítás és a háromdimenziós József Attila kivetítő
- Gyermekkönyvtárunkat Kisbalázs könyvtárnak kereszteltük el, ez alkalomból „Aludj el szépen...” címmel rajzpályázatot hirdettünk.
- Kocsmakvízeinkben az évfordulás írókkal és költőkkel kapcsolatban tettünk fel kérdéseket.

Tatabánya, 2026. március 5.

Mikolasek Zsófia

igazgató